

The role of libraries of Shahid Chamran University of Ahvaz in the sustainable development of Khuzestan province

Shahnaz Khademizadeh^{1*}, Somayeh Avarand², Marzieh Mehrabiyan³, Mansoureh Hatefikia⁴

1. Associate Professor, Department of Information Science and Knowledge, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran
2. MA Student, Department of Information Science and Knowledge, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran
3. MA Student, Department of Information Science and Knowledge, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran
4. MA Student, Department of Information Science and Knowledge, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Article Info.

Received: 2024/02/13

Accepted: 2024/07/31

Abstract

Background and Objectives: Sustainable development is development that supplies the needs of the present generation without harming the ability of future generations to supply their needs. This definition seems simple, but it has a broad meaning that includes all aspects of human life, and in the course of it, the strategies, plans and policies of societies in various political, economic, cultural, environmental, educational, health and other fields should be planned. In addition to the simultaneous development of these fields, all the potential of the savings and funds of the communities should be used so that this potential is not reduced for the future generations and they can also use these funds. University libraries, as institutions that are directly related to knowledge and the progress of science, have an important role in the country's achievement of sustainable development. This research was conducted with the aim of studying the role of libraries of Shahid Chamran University of Ahvaz in the sustainable development of Khuzestan province.

Methodology: From the point of view of the objective, this research is of the type of practical and developmental studies, and from the point of view of the method, it is a part of qualitative studies. In this research, the descriptive phenomenological method of Kleizer has been followed. The participants in this research were all experts in the field of sustainable development of Khuzestan province, and the statistical sample was continued in a purposeful sampling until reaching the Data saturation, and 10 people participated in the research as a statistical sample and were included in the in-depth interview process. In order to analyze the data in this research, the inductive coding method and thematic analysis method have been used.

Findings: The analysis of the interviews conducted in relation to the role of university libraries in the sustainable development of Khuzestan province in the form of a thematic analysis on three levels of comprehensive themes (cultural and educational, economic and environmental), organizing the spread of social justice, promoting learning. Citizenship, creating intellectual thought, strengthening the foundation of social institutions, strengthening the foundation of the family, expanding the culture of urbanism, social cohesion, promoting responsibility, expanding the political literacy of society,

expanding people participation, reforming the value system, sustainable learning, developing values, expanding knowledge and information. , ease of access to knowledge, promotion of thinking in the society, demand, optimal consumption of resources, help to grow the local economy of the region, environmental crisis, water resource management, protection of animals, strengthening of personal health and strengthening of public health) and the basis is categorized. The results of interview analysis have identified 132 basic themes in 24 organizing themes and 4 basic themes. Also, according to the results of this research, the social role of university libraries in the sustainable development of concepts such as the expansion of social justice, the promotion of citizenship learning, the creation of intellectual thought, the strengthening of the foundation of social institutions, the strengthening of the family foundation, the expansion of urban customs and culture, social cohesion, the promotion of responsibility and Expanding the political literacy of the society is of interest. In the context of the cultural and educational role of university libraries in the sustainable development of expanding public participation; Reforming the value system, sustainable learning, development of values, expansion of knowledge and information, ease of access to knowledge, promotion of thinking in society, and demandingness have been extracted. Regarding the economic role of academic libraries in sustainable development, optimal consumption of resources and helping the growth of the local economy of the target region have been discussed by the interviewees, and finally, in the context of the environmental role of academic libraries in sustainable development, helping to pay attention to the environmental crisis in the province, water resources management, protecting animals, strengthening personal health and strengthening environmental health have been considered.

Discussion: The findings of the research showed that university libraries in Khuzestan province have had an impact on sustainable development from four social, economic, cultural, educational, and environmental dimensions. Considering the role of university libraries as centers of knowledge and information science and the important role that the information element plays in sustainable development; It is necessary for libraries to change the role of library users to centers of information dissemination and exchange of ideas in order to perform better in this field.

Keywords: University libraries, Sustainable development, Development

*Corresponding author

Email: sh_khademizadeh@yahoo.com

How to Cite: Khademizadeh, S., Avarand, S., Mehrabiyan, M., & Hatefikia, M. (2024). The role of libraries of Shahid Chamran University of Ahvaz in the sustainable development of Khuzestan province. *Journal of Studies in Library and Information Science*, 16(4), 23-40.

فصلنامه

مطالعات کتابداری و علم اطلاعات. سال ۱۶، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۳

مقاله پژوهشی

نقش کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز در توسعه پایدار استان خوزستان

شهناز خادمی‌زاده^{۱*}، سمیه آوردند^۲، مرضیه مهراییان^۳، منصوره هاتفی‌کیا^۴

۱. دانشیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۴. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۲۴

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف مطالعه‌ی نقش کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز در توسعه‌ی پایدار استان خوزستان انجام شده است.

روش‌شناسی: این پژوهش از منظر هدف از نوع مطالعات کاربردی و توسعه‌ای و از منظر روش جز مطالعات کیفی می‌باشد. در این پژوهش از روش پدیدارشناسی توصیفی کلازیری (Colaizzi) تبعیت شده است. مشارکت کنندگان در این پژوهش کلیه صاحب‌نظران و متخصصان و پژوهشگران حوزه توسعه پایدار استان خوزستان است که نمونه آماری به روش هدفمند (Purposeful Sampling) تا رسیدن به اشباع نظری (Data Saturation) ادامه یافته است و تعداد ۱۰ نفر به عنوان نمونه آماری در پژوهش مشارکت داشتند و در فرایند مصاحبه عمیق قرار گرفته‌اند.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های انجام‌شده در رابطه با نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار استان خوزستان در قالب تحلیل مضمونی در سه سطح مضمون فراگیر، سازمان‌دهنده و پایه دسته‌بندی شده است. نتایج تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها ۱۳۲ مضمون پایه را در ۲۴ مضمون سازمان‌دهنده و ۴ مضمون پایه شناسایی کرده است.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد، کتابخانه‌های دانشگاهی استان خوزستان از چهار بعد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و آموزشی و محیطی در توسعه پایدار تأثیر داشته است در نتیجه ضرورت دارد که کتابخانه‌ها در راستای عملکرد بهتر در این زمینه به تغییر نقش کاربری کتابخانه به مراکز اشاعه اطلاعات و تبادل اندیشه‌ها بپردازند.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های دانشگاهی، توسعه پایدار، توسعه

ایمیل: sh_khademizadeh@yahoo.com

*نویسنده مسئول:

استناد به این مقاله: خادمی‌زاده، شهناز، آوردند، سمیه، مهراییان، مرضیه، هاتفی‌کیا، منصوره (۱۴۰۳). نقش کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز در توسعه پایدار استان خوزستان. *مطالعات کتابداری و علم اطلاعات*، ۱۶(۴)، ۲۳-۴۰.

مقدمه و بیان مسئله

اصطلاح توسعه به صورت مداوم از سوی صاحب‌نظران به خصوص، اقتصاددانان و سیاست‌مداران جهت توصیف رشد جوامع مورد استفاده قرار گرفته است. توسعه مفهومی چندبعدی و فراگیر است که حوزه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی را شامل می‌شود و مفهوم توسعه پایدار اهمیت زیادی در رشد جوامع دارد (Rezaei Pandari, 2019). تعاریف متعددی برای توسعه پایدار بیان شده است. سازمان خواروبار کشاورزی (FAO)، توسعه پایدار را مدیریت و حفاظت اساسی از منابع طبیعی و جهت دادن فناوری و سنت‌ها به طریقی می‌داند که اطمینان حاصل شود که نیازهای انسانی برای همیشه، در حال حاضر و برای نسل آینده برآورده گردد (Goodarzi, 1999). از دیدگاه انجمن حفاظت از حیات وحش (W.C.S)، توسعه پایدار فرآیندی است که با سازماندهی و تنظیم رابطه انسان و محیط و مدیریت استفاده از منابع و محیط زیست، دستیابی به تولید فزاینده و مستمر و پایدار را برای زندگی مطمئن، رفاه اجتماعی، امنیت غذایی، عدالت بین نسل‌ها، مکان‌ها، انسان‌ها، ثبات اجتماعی و مشارکت مردم را تسهیل می‌نماید (Goldin & Winters, 2001). توسعه پایدار یک هدف اجتماعی است و همه عناصر جامعه بایستی در اجرای عملی آن و برای دستیابی و موفقیت به آن هدف سهمی داشته باشند (Rezaei et al., 2013)؛ ولی متداول‌ترین تعریفی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرد و مورد قبول اکثریت می‌باشد و یونسکو آن را پذیرفته تعریف کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه (WCED) است. توسعه پایدار توسعه‌ای است که احتیاجات نسل حاضر را بدون آسیب رساندن به توانایی نسل‌های آینده در تأمین نمودن نیازهای خود برآورده می‌نماید (World Commission on Environment and Development, 1997)؛ Eghdami Moghadam, 2016). این تعریف به ظاهر ساده است اما مفهوم گسترده‌ای دارد که همه ابعاد زندگی بشر را در برمی‌گیرد و در جریان آن راهبردها، برنامه‌ها و سیاست‌های جوامع در زمینه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، محیط زیست، آموزش، بهداشت و سایر زمینه‌ها باید به صورتی برنامه‌ریزی شوند که علاوه بر توسعه همزمان این زمینه‌ها، از تمامی پتانسیل اندوخته‌ها و سرمایه‌های جوامع نیز استفاده شود به گونه‌ای که برای آیندگان این پتانسیل کاسته نشده باشد و آن‌ها نیز بتوانند از این سرمایه‌ها استفاده کنند.

فرآیند توسعه پایدار عزم ملی و مشارکت تمامی نهادهای جامعه را طلب می‌کند. یکی از نهادهایی که به نظر می‌رسد نقش قابل ملاحظه‌ای در ایجاد و تثبیت توسعه پایدار در جامعه داشته باشد آموزش عالی و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی آن جامعه است. نظام‌های آموزشی در همه جهان از مهم‌ترین نهادهای جوامع محسوب می‌شوند و یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها، میزان موفقیت نظام آموزشی آن‌ها است. در همین راستا، نظام آموزش عالی به‌عنوان بالاترین نهاد آموزش رسمی از اهمیت مضاعفی برخوردار است. از دیدگاه Pakbaz (2019) دانشگاه‌ها دارای بیشترین مسئولیت در افزایش آگاهی، دانش و مهارت و ارزش‌های موردنیاز برای ایجاد یک آینده عادلانه و پایدار هستند؛ آنان وظیفه آماده کردن متخصصان، تصمیم‌گیرندگان و مصرف‌کنندگان فردا را دارند. رسالت اصلی آموزش عالی این است که نسل‌های آینده، چگونه و با چه قابلیت‌های پایداری آشنا می‌شوند، ضمن اینکه به‌عنوان یکی از متولیان اصلی فرهنگ‌سازی، نقش مهم و ارزنده‌ای در ارتقای فرهنگی جوامع و بسترسازی مناسب برای تحقق توسعه پایدار ایفاء می‌کند.

یکی از مهم‌ترین بخش‌های هر دانشگاه برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار که در تقابل مستقیم با دانشجویان، اساتید و کارکنان آن قرار دارد کتابخانه‌های دانشگاهی است. شالوده اصلی کار کتابخانه‌های دانشگاهی دانش و اطلاعات است و می‌دانیم که اطلاعات در حال حاضر ابزار اقتدار و یکی از عناصر بنیادی توسعه است. اصطلاح دانش قدرت است در حال حاضر اصطلاحی آشنا برای جویندگان دانش، محققان و متخصصان هر جامعه است. بشر امروزی در تمامی عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و علمی متکی به اطلاعات است. در نتیجه باید علاوه بر این که خود سواد اطلاعاتی لازم را داشته باشد بلکه بتواند در کوتاه‌ترین زمان ممکن به اثربخش‌ترین اطلاعات موردنیاز خود دسترسی داشته باشد. در این راستا،

کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی با فراهم‌آوری اطلاعات، پردازش و سازماندهی و اشاعه آن نقش بسیار مهمی در پرورش سواد اطلاعاتی و تأمین نیازهای اطلاعاتی و در نتیجه رسیدن به توسعه پایدار دارند. کتابخانه‌های دانشگاهی با استفاده از فناوری‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی همواره تلاش می‌کنند تا اطلاعات مناسب را در زمان و مکان مناسب در اختیار دانشجویان، اساتید و محققان قرار دهند. کتابخانه‌ها در راستای حرکت به سمت توسعه پایدار با چالش‌هایی روبه‌رو هست و یکی از مهم‌ترین این چالش‌ها مقاومت در برابر تغییر است که موانع متعددی بر سر را تحقق توسعه پایدار ایجاد می‌کند (Khalid et al., 2021). کتابخانه‌ها می‌توانند از طریق گسترش دانش و آگاهی مردم و کمک به انجام پژوهش‌های دانشگاهی در راستای توسعه پایدار مناطق گام بردارند (Anyim, 2021). در مورد کتابخانه‌های دانشگاهی به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه در آفریقا در مورد نقش و اثربخشی آن‌ها در کمک به توسعه کشورهایشان در چند زمینه مهم مانند کیفیت آموزش، خاتمه دادن به فقر و گرسنگی، بهبود شرایط زندگی افراد، برابری جنسیتی و دسترسی به آب بررسی‌هایی انجام شده است (Bawack, 2018).

ایفلا (IFLA Special Interest Group on Environment, Sustainability and Libraries) در صفحه وبلاگ خود با ارائه مفاهیمی از مفهوم "پایداری" و نقش کتابخانه‌ها در ارکان و مفاهیم توسعه پایدار این گونه بیان می‌کند که عبارت «اهداف توسعه پایدار»، بر بحث و گفتگو درباره برنامه ۲۰۳۰، به‌صورت آشکار یا مبهم، دلالت می‌کند. در این یادداشت، تمرکز بر اصطلاح «پایداری» است. شاید این اصطلاح یکی از اصلی‌ترین و مرکزی‌ترین ایده‌ها در پشت برنامه ۲۰۳۰ باشد، حداقل به همان میزان که به نام اهداف توسعه پایدار معرفی شده است نه کمتر و نه بیشتر. ایفلا در این یادداشت نشان می‌دهد که چگونه کتابخانه‌ها در زمینه پایداری در سه بعد محیطی، اجتماعی، و اقتصادی از دیدگاه پایداری مشارکت می‌کنند. از دیدگاه اقتصادی بیان می‌کند که امروزه نگرانی‌های زیادی درباره اینکه آیا می‌توانیم انتظار رشد دائمی در درآمد هر شخص، مخصوصاً با این جمعیت در حال افزایش داشته باشیم وجود دارد، عامل کلیدی و مهم در پیشینه رشد، بهره‌وری است. چگونه می‌توانیم از منابعی (زحمات و کوشش انسانی و منابع فیزیکی) که از قبل داریم استفاده بیشتری کنیم؟ این فزونی‌ها در نتیجه پیدا کردن راه‌های کارآمد جدید برای انجام کارها است که به‌صورت خلاصه و کوتاه، «نوآوری» نامیده می‌شود. این همان حوزه‌ای است که کتابخانه‌ها در مورد آن حرفی برای گفتن دارند. دسترسی فراهم‌شده به‌وسیله کتابخانه‌ها به پژوهش‌ها و منابع دیگر می‌تواند ایجاد انگیزه نماید و از پژوهش حمایت کند. راهکارها و تلاش‌های جدید، برای اتصال مجموعه‌ها و همچنین روش‌های جدید استفاده از آن‌ها، نویددهنده دانش بیشتر است. نتیجه آن تولیدات جدید، فرایندها و روش‌های انجام کارهایی است که به مردم اجازه تولید و کسب چیزهای بیشتر را می‌دهد. بدون کتابخانه‌ها، پژوهش ضعیف‌تر است. در نتیجه، توسعه اقتصادی پایدار به‌شدت بر کتابخانه‌ها تکیه می‌کند.

در ادامه ایفلا در زمینه توسعه اجتماعی به این توضیح پرداخته است که توسعه اجتماعی مسئله‌ای برای حفظ انسجام است که همچنین به‌عنوان کلیدی برای ارتقاء همکاری و رفاه و آسایش در نظر گرفته می‌شود. جوامعی که به‌شدت نابرابر هستند و همچنین آن جوامعی که در انتهای اشتباه این مقیاس قرار دارند، از جوامع آن‌سوی این طیف اظهار تنفر می‌کنند و خشمگین‌اند، و به همین دلیل خطر از دست دادن توسعه اجتماعی را دارند. همچنین جوامعی که نسبت به ریسک کردن و تغییر، کم‌طاقت و متعصب هستند، بحران ایجاد می‌کنند و فرصت‌ها را برای تازه‌سازی و تغییر از دست می‌دهند. کتابخانه‌ها در یکی از قوی‌ترین روش‌ها، از طریق فراهم‌آوری دسترسی به اطلاعات به توسعه اجتماعی کمک می‌کنند. این روش امکاناتی را برای یادگیری و به‌دست آوردن اطلاعات فراهم می‌کند و تصمیمات بهتری درباره موضوعاتی مثل سلامتی یا کشاورزی می‌گیرند. به‌خصوص در زمانی که شکاف اطلاعاتی و یا خطر شکاف توسعه‌ای وجود دارد. کتابخانه نه تنها در بیشتر مکان‌ها، خدمات رایگانی را به افراد در منطقه ارائه می‌دهند، بلکه همچنین اختیارات ویژه‌ای برای توجه و کمک به افرادی که کمک به آن‌ها دشوار است، دارند. در زمینه زیست محیطی به این مسائل پرداخته است که جایزه کتابخانه سبز ایفلا (Green Library Award) با همکاری

گروه علاقه‌مندی‌های خاص درباره محیط زیست، پایداری و کتابخانه‌ها در ایفلا نمونه‌های بزرگی را یادآوری می‌کند. پایداری، زمانی که از کتابخانه‌ها حمایت کند، اصطلاحی مفید برای پرورش دادن است. هر دو در شرایطی در نظر گرفته می‌شود که کتابخانه‌ها چگونه آن را اجرا کنند و همچنین در این حوزه، چگونه به‌عنوان یک الگو و آموزش‌دهنده با دیگران برخورد کنند (برگرفته شده از سایت لیزنا). کتابخانه‌ها به‌عنوان یکی از مهمترین نهادهای اجتماعی در جامعه و به‌عنوان مهم‌ترین منبع فراهم‌کننده اطلاعات و دانش برای جامعه نقش بسیار مهمی در حرکت به سوی توسعه پایدار دارند (Zanganeh, 2020).

دانشگاه شهید چمران اهواز از جمله دانشگاه‌های مادر کشور است که دارای ۱۴ کتابخانه دانشکده‌ای و یک کتابخانه مرکزی است. این کتابخانه‌ها نقش مهمی در تأمین نیازهای اطلاعاتی، یادگیری، تدریس و پژوهش در دانشگاه دارند و با تأمین منابع چاپی و الکترونیکی، امکان دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی موردنیاز و ارائه مشاوره‌های پژوهشی از طریق خدماتی مانند «از کتابدار پرس» و «میز مشاور» به دانشجویان، اعضای هیات علمی، پژوهشگران و غیره کمک شایانی به امر تحقیق و پژوهش و اهداف دانشگاه می‌نماید. با توجه به این که در هر جامعه برای پیشرفت و توسعه در ابتدا باید به‌صورت پایه و بنیادی و از لحاظ دانش و اطلاعات بسیار قوی باشند، تا بتوانیم مفاهیم توسعه و توسعه پایدار را ابتدا در بین افراد دانشگاهی نهادینه کنیم. بنا بر آنچه گفته شد پژوهش حاضر با هدف مطالعه و بررسی نقش کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران در توسعه پایدار انجام شده است. تا مشخص شود کتابخانه‌های دانشگاهی چه نقشی در توسعه پایدار دارند. نتیجه این پژوهش منجر می‌شود تا نقاط ضعف و قوت کتابخانه‌های دانشگاهی در رابطه با توسعه پایدار مشخص گردد. در این میان تعیین و تبیین نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار می‌تواند گامی جهت برنامه‌ریزی با عنوان کتابخانه و جامعه سبز در آینده محسوب گردد. کتابخانه‌های دانشگاهی از این لحاظ که می‌توانند به‌صورت بنیادی باعث افزایش اطلاعات و آگاهی افراد شوند می‌توانند در توسعه پایدار نقش داشته باشند. بنابراین با توجه به مطالب گفته‌شده این سؤال مطرح می‌شود که آیا می‌توان گفت کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز در توسعه پایدار منطقه نقش دارند؟ بنابراین این پژوهش با هدف پاسخگویی به این سؤال انجام شده است که نقش کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز در توسعه پایدار استان خوزستان چگونه است؟

مروری بر متون موجود در مورد توسعه پایدار در داخل کشور نشان می‌دهد که به‌خصوص از دهه ۹۰ به بعد پژوهش‌های بسیاری در این مورد انجام شده است اما نقش توسعه پایدار در کتابخانه‌ها سهم بسیار اندکی در بین این پژوهش‌ها دارد. در ادامه به برخی از پژوهش‌های داخل و خارج از کشور که بیشترین ارتباط را با مقاله حاضر دارند پرداخته می‌شود. در مطالعه‌ای با عنوان نقش کتابخانه‌ها در توسعه پایدار توسط Matlabi (2009) نشان داد که کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی با فراهم‌آوری اطلاعات، پردازش، سازماندهی و نیز اشاعه اطلاعات نقش بسزایی در رسیدن به توسعه پایدار محسوب می‌شوند و در این راستا دائم در حال تحول و دگرگونی جهت پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی و ایجاد جامعه پویا و پایدار هستند. تعهد بین نسل‌ها و مشارکت اجتماعی، یکپارچگی اقتصادی-محیطی، عدالت اجتماعی، حفاظت از محیط زیست و کیفیت زندگی که به‌عنوان مفروضات اساسی توسعه پایدار شناخته شده‌اند؛ بدون دسترسی به اطلاعات قابل تحقق نیستند. کتابخانه‌ها با دسترس‌پذیر کردن اطلاعات نقش بسیار مهمی در توسعه پایدار ایفاء می‌کنند. نقش دانشگاه‌ها در توسعه پایدار در پژوهش (Javedani, 2012) مورد توجه قرار گرفته است. در این پژوهش دانشگاه‌ها با به‌کارگیری تمام عناصر و بخش‌های خود مانند کتابخانه‌ها نقش پررنگی را در توسعه پایدار منطقه ایفاء می‌کنند. در این راستا کیفیت و تناسب آموزش با نیازهای منطقه، خدمات اطلاعاتی و پژوهشی و بهره‌مندی از رویکردهای نوین آموزش مفهیمی که بازتاب آن در سرمایه اجتماعی شهروندان می‌تواند مسیر توسعه پایدار را هموار سازد. نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار آموزش پزشکی توسط (Rezaei et al., 2014) بررسی شد. آنان عقیده داشتند، بروز نارسائی‌های گوناگون در زندگی بشر اندیشمندان را واداشته است تا در امر توسعه به بازنگری بپردازند این بازاندیشی در امر توسعه منتهی به خلق مفهوم جدید در ادبیات توسعه موسوم به توسعه پایدار گردیده است. از نظر

آنان، یکی از عناصر مهم که می‌تواند نقش به‌سزایی در دستیابی افراد به توسعه پایدار داشته باشد عنصر اطلاعات است و بالطبع نقش کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی که با تولید دانش و فراهم‌آوری و سازماندهی و اشاعه اطلاعات از توان و قابلیت بالایی برای کمک به توسعه پایدار برخوردار هستند. (SadatHoseini et al. (2017 در مطالعه‌ای با عنوان نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه پایدار نشان دادند که به دلیل تعداد اندک کتابخانه‌های سبزوار نسبت به جمعیت این شهر، کتابخانه‌های عمومی نتوانسته‌اند نقش چندانی در توسعه پایدار در این شهر ایفاء کنند و به تعداد کتابخانه‌های عمومی بیشتری متناسب با جمعیت مورد نیاز است. (Qorbani et al. (2018 پژوهشی را با هدف تدوین شاخص‌های مدیریت و توسعه پایدار در کتابخانه‌های ایران برای تحقق کتابخانه سبز انجام دادند. در این پژوهش عنوان شد که مدیریت کتابخانه‌ها نیازمند تحول و حرکت به سمت الگوی مدیریت و توسعه پایدار هستند؛ این الگو بر احراز شاخص‌های پایداری و حرکت به سوی کتابخانه‌های سبز تأکید دارد. (Karimzadeh (2018 در پژوهشی با عنوان آموزش و پرورش و توسعه‌ی پایدار این‌گونه بیان می‌کند که فرآیند توسعه محصول تقابل حوزه‌های، انسانی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زندگی انسانی است. آموزش و پرورش از طریق اثرگذاری بر سطح درآمد، کاهش فقر، تغییر نگرش افراد و ایجاد برابری نقش مثبتی در ابعاد توسعه یعنی رشد اقتصادی، توسعه انسانی و حفظ محیط زیست دارد. به دلیل بروز مشکلات جدی زیست محیطی توسعه پایدار به‌عنوان یک دغدغه مهم مورد توجه سیاست‌مداران، اندیشمندان و مردم قرار گرفته است. به دلیل نقش و اهمیت عامل انسانی و حوزه اندیشه‌ای، نگرشی و رفتاری آن در توسعه پایدار سازمان ملل متحد سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۴ را ده آموزش برای توسعه پایدار نامگذاری نمود. کریم‌زاده در ادامه بیان کرد که دستیابی به نگرشی که در آن رفع نیازهای فردی و اجتماعی با توجه به نیازهای نسل‌های آینده انجام پذیرد مستلزم آموزش است. وجود نهاد آموزشی کارآمد جهت فراهم آوردن بستر مناسب برای تحول و توسعه اساسی بوده و بدون آموزش و پرورش و مدیران کارآمد توسعه پایدار در زمینه‌های آموزشی غیرممکن است. (Ebrahimi et al. (2019 نقش دانشگاه‌ها را در توسعه پایدار محیط پیرامونی مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد دانشگاه از طریق گسترش دانش و اطلاعات در جامعه و ارائه خدمت پژوهشی بر همه مؤلفه‌های سه‌گانه توسعه پایدار در مناطق پیرامونی تأثیر مثبت داشته، اما تأثیرگذاری یکسان نبوده و به ترتیب در حوزه‌های اقتصادی، کالبدی و اجتماعی است.

برنامه راهبردی دانشگاه‌ها براساس مؤلفه‌های توسعه پایدار توسط Pakbaz (2019) تحلیل شد. پاکباز نشان داد که ناتوانی و ضعف در برنامه‌ریزی و سردرگمی دانشگاه‌ها، توجه زیاد به ابعاد درونی دانشگاه و غفلت از کارکرد بیرونی، ساختار ضعیف و نامناسب، شناخت و تعهد ناکافی برنامه‌ریزان نسبت به توسعه پایدار، توجه ناکافی اسناد ملی و مرجع به توسعه پایدار، نظام آموزش عالی متمرکز، مشکلات اقتصادی دانشگاه‌ها، پذیرش اندک دانشگاه‌ها از طرف جامعه و تمرکز دانشگاه‌ها به حوزه نظری از دلایل شکست برنامه‌های راهبردی دانشگاه‌ها براساس مؤلفه‌های توسعه پایدار می‌باشد. روند حرکت به سمت کتابخانه‌های سبز و توسعه پایدار در پژوهش (Zanganeh (2020 مورد بررسی قرار گرفته است. در این پژوهش روند حرکت به سمت کتابخانه‌های سبز روندی رو به رشد تعریف شده است که می‌تواند در توسعه پایدار مناطق پیرامونی تأثیرگذار باشد. در پژوهشی الشوایخات و ابوبکر یک رویکرد یکپارچه در دستیابی به توسعه پایدار دانشگاه را با ارزیابی عملکردهای مدیریت محیط زیست جاری دانشگاه بررسی کردند. در این پژوهش چارچوبی از یک رویکرد مناسب برای دستیابی به پایداری دانشگاه ارائه شد که می‌تواند محدودیت‌های شیوه‌های قبلی مدیریت محیط زیست در دانشگاه‌ها را برطرف کند و از طریق ادغام این سه استراتژی پایداری بیشتر را تضمین می‌کند: سیستم مدیریت محیط زیست دانشگاه (EMS)؛ مشارکت عمومی و مسئولیت اجتماعی و ترویج پایداری در آموزش و تحقیق (Alshuwaikhat & Abubakar, 2010). چالش‌های توسعه پایدار برای کتابخانه‌های دانشگاهی توسط (Jankowska & Marcum (2010 بررسی شده است. از دید آنان کتابخانه‌های دانشگاهی همواره از ارکان اصلی و محوری دانشگاه‌ها بوده‌اند. در دانشگاه‌ها و دانشکده‌هایی که در حال ایجاد و اتخاذ شاخص‌های

پایداری هستند، کتابخانه‌های دانشگاهی هم از منظر ایجاد شاخص‌های پایداری خود و یا از منظر اتخاذ شاخص‌هایی که قبلاً توسط سایر سازمان‌ها ایجاد شده‌اند بسیار کند عمل کرده‌اند. این شاخص‌ها می‌توانند مبنایی برای ایجاد چارچوب پایداری جامع بوده و به ارزیابی تأثیر عملیات کتابخانه‌ها و پروژه‌های آتی بر برنامه‌های پایداری کتابخانه کمک بسزایی نمایند. (2011) Esad & Sidik در پژوهش خود محتوای برنامه‌های درسی و کتاب‌های درسی بوسنی و هرزه‌گوین را بررسی کردند آن‌ها به این نتیجه رسیدند که به عناصر آموزش برای توسعه پایدار در برنامه‌های درسی و کتاب‌های درسی به‌خوبی توجه شده است. همچنین بیشترین توجه به بعد زیست محیطی و سپس به عناصر فرهنگی اجتماعی اختصاص داده شده و بعد اقتصادی کمترین توجه را داشته است. (2012) Faghihimani در پژوهش خود یک رویکرد سیستمی برای اندازه‌گیری توسعه پایدار محیطی در دانشگاه اسلو را طراحی کرد. از دیدگاه محقق در دسترس بودن ابزار اندازه‌گیری قابل اعتماد ضروری است. این ابزارها می‌توانند به تیم مدیریتی دانشگاه‌ها برای نظارت، ارتقاء و تجزیه و تحلیل سطح ES در مؤسسات خود به‌طور مؤثر و کارآمد کمک کنند. تشکیل گروه‌های دانشجویی، برگزاری کنفرانس‌ها، همایش‌ها، پروژه‌های ارتباطی، همکاری‌های بین دانشگاهی، وجود وب‌سایت مرتبط با فعالیت‌های و مراکز توسعه پایدار، رسانه و اخبار در مورد توسعه پایدار در دانشگاه، وجود نظام پاداش دهی، افزایش آگاهی و توسعه فرهنگی دانشگاه، تور دانشگاهی، و در دسترس قرار دادن دستاوردهای توسعه پایدار برای همگان در وب‌سایت دانشگاه برای همگان از جمله معیارهای اندازه‌گیری توسعه پایدار در این دانشگاه بودند. مشارکت دانشگاهی در کتابخانه‌های دانشگاهی پایدار دانشگاه دولتی می‌شیکان، توسط تنز (Tans) ارزیابی شده است. این ارزیابی نشان داد که تاریخچه در هم تنیده کتابخانه دانشگاه می‌شیکان و واحد پایداری دانشگاه می‌شیکان منجر به مشارکت دیرینه و پرثمر بین سازمان شده است. مشارکت بین واحدهای دانشگاهی نشان دهنده احساس تعهد نسبت به فرآیند ایجاد دانشکده‌های پایدار در زمان حال و برای آینده است (Tans, 2017). (Bawack, 2018) در پژوهش خود کتابخانه‌های دانشگاهی در کامرون را به‌عنوان دروازه‌ای برای کسب توسعه پایدار معرفی کرده است. شواهد این پژوهش نشان داد که کتابخانه‌های آکادمیک نقش بسیار مهمی در دستیابی به اهداف توسعه پایدار ایفاء می‌کنند. کتابخانه‌های آکادمیک از طریق گردآوری، سازمان‌دهی و انتشار اطلاعات به‌صورت مستقیم زمینه‌ای مناسب برای SDG فراهم آورده و جامعه می‌تواند با ارزیابی و استفاده از آن‌ها اطلاعات گسترده‌ای در حوزه‌های مختلف زندگی کسب نماید. (2020) Manoli & Manolis در پژوهش خود بررسی کردند که پروژه‌های زیست محیطی در آموزش عالی موجب افزایش آگاهی در مورد اهداف توسعه پایدار می‌شود. در این پژوهش نوزده سؤال از شرکت‌کنندگان پرسیده شد که نتایج پژوهش نشان داد که پروژه‌های زیست محیطی تأثیر کافی بر روی سطوح شناختی، اجتماعی و اخلاقی دانشجویان در مورد اهداف توسعه پایدار داشته‌اند.

در مقاله‌ای با عنوان «ترویج دهندگان پایداری زیست محیطی؛ مجموعه‌ها، ابزارها و رویدادها» که به بررسی وضعیت کتابخانه‌های عمومی آلمان و تلاش آنان برای دستیابی به جامعه پایدار پرداخته، نشان می‌دهد که بسیاری از کتابخانه‌ها با برجسته‌سازی کتاب‌ها و سایر رسانه‌ها در موضوعات فرعی (زیرجستارها) از طریق قراردادهای خاص یا قفسه خاص توسعه زیست محیطی را ترویج می‌دهند. نتایج نشان می‌دهد که کتابخانه‌های عمومی آلمان در مسیر کمک به ساخت آینده پایدار گام برمی‌دارند. کتابخانه‌ها از دیرباز و بسیار قبل از این که مفهوم پایداری با پذیرش گسترده مواجه شود، با حفظ دانش و اطلاعات و انتقال آن از یک نسل به نسل دیگر، پایداری را در عمل پیاده کرده است. ابزارهای انرژی‌سنج از جمله ابزارهایی هستند که از آن‌ها برای حساسیت‌زایی در مورد این موضوع استفاده می‌شود. افزون بر این، کتابخانه‌ها چند رویداد اطلاعاتی مختلف را سازمان‌دهی می‌کنند. بنابراین مشارکت با سایر سازمان‌ها و مدارس از اهمیت بالایی برخوردار است. علاوه بر این اقدامات، ترویج پایداری زیست محیطی از قابلیت بالقوه زیادی برخوردار است. معمولاً کمبود بودجه و پرسنل یک چالش محسوب می‌شود (Lisa Beutelspacher, 2020). مطالعه‌ای با عنوان «ترویج چهارمین هدف توسعه پایدار: نقش کتابخانه‌های

آکادمیک در غنا» انجام شد. نتایج این مطالعه نشان داد مؤسسات آکادمیک با فراهم کردن امکان دسترسی به اطلاعات مرتبط، ارائه آموزش در انواع مجلات پژوهشی و همچنین آموزش استراتژی‌های پژوهشی، آموزش مهارت‌های ارتباطی، سواد اطلاعاتی و خواندن نقش بسزایی در یادگیری مادام‌العمر ایفاء می‌کنند. مقاله حاضر اطلاعات ارزشمندی برای کتابداران آکادمیک و تصمیم‌گیرندگان در گسترش اقدامات برای ترویج دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای یادگیری مادام‌العمر و ارائه فرصت‌ها در بین دانشجویان غنا ارائه کرده است. (Lilian Atta-Obeng et al., 2020) در مطالعه‌ای نقش دانشگاه‌ها و کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه مناطق مورد بررسی قرار گرفته است. این مطالعه نیاز به نقش قوی‌تر دانشگاه‌ها و کتابخانه‌ها برای ارتقای مسیرهای توسعه پایدار، گسترش و انتشار دانش، ظرفیت‌سازی از طریق آموزش و همکاری با جوامع محلی برای افزایش تاب‌آوری را برجسته می‌کند (Berchin et al., 2021). چالش‌های توسعه پایدار در کتابخانه‌ها در پژوهشی مورد بررسی قرار گرفته است. در این پژوهش فقدان استراتژی‌های پایدار، فقدان آموزش پایدار در برنامه درسی، عملیات، خدمات و طراحی ساختمان‌ها و مصرف انبوه انرژی به دلیل ساعات طولانی خدمات کتابخانه‌ها از چالش‌های اصلی بودند. ادامه دادن سنت‌های قدیمی و مقاومت در برابر تغییر که توانایی برنامه‌ریزی برای اهداف توسعه پایدار بلندمدت در کتابخانه‌ها را محدود می‌کند (Khalid et al., 2021).

پیشینه‌های پژوهشی ذکر شده در این زمینه نشان می‌دهد کتابخانه‌های دانشگاهی در زمینه توسعه پایدار مناطق می‌توانند نقش آفرینی مؤثری داشته باشند. این کتابخانه‌ها از طریق گسترش و اشاعه دانش و بالابردن سطح سواد و آگاهی مردم مناطق می‌توانند به توسعه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی کمک کنند. در کنار آن این نهاد می‌تواند از طریق حمایت و پشتیبانی اطلاعاتی از تحقیقات دانشگاهی زمینه را برای انجام تحقیقات با کیفیت و منطبق بر نیازهای مناطق فراهم سازد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از منظر هدف از نوع مطالعات کاربردی و توسعه‌ای است و از منظر روش جز مطالعات کیفی می‌باشد. در این پژوهش از روش پدیدارشناسی توصیفی کلایزری (Colaizzi) تبعیت شده است. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش کلیه صاحب‌نظران و متخصصان حوزه توسعه پایدار استان خوزستان است که نمونه آماری به روش هدفمند (Purposeful Sampling) تا رسیدن به اشباع نظری (Data Saturation) ادامه یافته است و تعداد ۱۰ نفر به عنوان نمونه آماری در پژوهش مشارکت داشتند و در فرایند مصاحبه عمیق قرار گرفتند. در جدول زیر نمونه آماری مربوط به مشارکت‌کنندگان در پژوهش آمده است.

جدول ۱. مشارکت‌کنندگان در پژوهش

Table 1. Participants in the study

کد مصاحبه	مشخصات مشارکت‌کننده در پژوهش	کد مصاحبه	مشخصات مشارکت‌کننده در پژوهش
1 m	استاد گروه علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز	6 m	دانشیار علوم اقتصادی دانشگاه شهید چمران اهواز
2 m	استاد گروه علم و اطلاع‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز	7 m	دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز
3 m	رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز	8 m	دانشیار اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز
4 m	استادیار مدیریت اطلاعات دانشگاه شهید چمران اهواز	9 m	دانشیار علوم اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز
5 m	دانشیار علوم اقتصادی دانشگاه شهید چمران اهواز	10 m	استادیار مدیریت اطلاعات دانشگاه شهید چمران اهواز

در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات در این پژوهش از روش کدگذاری استقرایی به روش تحلیل مضمون (Thematic Analysis) استفاده شده است. به کارگیری روش تحلیل مضمون به دلیل انعطاف‌پذیری نسبت به روش‌های دیگر تحلیل کیفی عمومیت بیشتری دارد (Braun & Clarke, 2006). برای اطمینان از نتایج پژوهش اطمینان‌پذیری داده‌ها از براساس غنی‌سازی داده‌ها به دست آمده است و تأییدپذیری اطلاعات از طریق ثبت دقیق مراحل کار و طولانی کردن فرایند مصاحبه‌ها حاصل شده است. در این پژوهش برای تحلیل اطلاعات مصاحبه‌ها از دو کدگذار استفاده شده است و میزان توافق ارزیابان براساس فرمول (Miles & Huberman, 1994) ۸۱/۶ درصد محاسبه شده است.

یافته‌های پژوهش

تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های انجام شده در رابطه با نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار استان خوزستان در قالب تحلیل مضمونی در سه سطح مضمون فراگیر، سازمان‌دهنده و پایه دست‌بندی شده است. نتایج تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها ۱۳۲ مضمون پایه را در ۲۴ مضمون سازمان‌دهنده و ۴ مضمون پایه شناسایی کرده است. در جدول زیر نتایج مربوط به تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها آورده شده است.

جدول ۲. نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها

Table 2. Results of analysis of interview

مضمون فراگیر	مضمون سازمان‌دهنده	مضامین پایه
گسترش عدالت اجتماعی		ارتقاء فهم مردم از جایگاه افراد در جامعه (م ۱)
		اطلاع رسانی دانشی در خصوص فهم عدالت در جامعه (م ۳)
		کمک به رفاه اجتماعی اقشار ضعیف از طریق ارتقاء دانش (م ۱۰)
		تحکیم جایگاه اقشار ضعیف جامعه (م ۷)
ارتقاء یادگیری شهروندی		تقویت عدالت اجتماعی در جامعه (م ۹)
		کمک به یادگیری اجتماعی مردم (م ۱۰)
		اشاعه حقوق شهروندی با استفاده از بستر کتابخانه‌ای (م ۴)
اجتماعی	ایجاد اندیشه فکری	تغییر نگرش افراد (م ۵)
		آشنایی مردم با حقوق مدنی و شهروندی (م ۸)
		هدایت اندیشه‌های موجود در جامعه از طریق اطلاع‌رسانی و گسترش دانش متناسب (م ۱۰)
		کمک به رشد دیدگاه‌های مختلف در جامعه (م ۱)
		تغییر نقش کتابخانه‌ها به مراکز اشاعه تفکر (م ۳)
تقویت بنیان نهادهای اجتماعی		ارتقاء توان تحلیل جامعه از رویدادها (م ۵)
		تغییر نقش کتابخانه‌ها به عنوان محل تبادل اندیشه‌ها (م ۵)
		تعقل‌گرایی و داشتن بینش علمی (م ۸)
		تقویت ارتباطات اجتماعی (م ۱)
		کمک به تقویت نهادهای خودجوش مردمی (م ۱۰)
		ایجاد روابط عمومی محکم با جامعه (م ۲)
		کمک به ارتقاء اعتماد اجتماعی (م ۳)
کمک به اصلاح رفتارهای اجتماعی (م ۶)		
		کمک به تقویت NGOها در استان (م ۷)
		کمک به ارتقاء اعتماد اجتماعی (م ۹)

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه
	تقویت بنیان خانوادگی	کمک به توانمندسازی زنان حاشیه نشین (م ۱۰) کمک به انجام پژوهش های مولد مورد نیاز (م ۳) تأمین منابع اطلاعاتی طرح ها (م ۴) پرورش انسان های متعالی در جامعه (م ۵) پیوند کتاب و کتاب خوانی با کاهش معضلات خانوادگی (تعارضات، طلاق و ...) (م ۶)
	گسترش آداب و فرهنگ شهرنشینی	ارائه منابع اطلاعاتی مرتبط با زندگی در شهرها (م ۱) پشتیبانی از طرح های مطالعاتی در این حوزه (م ۴)
	انسجام اجتماعی	اطلاع رسانی در خصوص همه اقوام استان (م ۶) کمک به درک تنوع فرهنگی در استان (م ۳) کمک به ایجاد پیوند فرهنگی و اجتماعی در استان (م ۴) ارتقاء ارتباطات اجتماعی (م ۶) ایجاد پیوندهای قوی بین قومیت های مختلف (م ۷) تقویت سرمایه ی اجتماعی (م ۸) حفظ یکدست بودن جامعه ی استان (م ۸) تقویت روابط اجتماعی در جامعه (م ۹)
	ارتقاء مسئولیت پذیری	بالا بردن مسئولیت پذیری افراد در جامعه (م ۲) ارتقاء مسئولیت افراد در برابر جامعه و محیط زیست (م ۵) ترویج مسئولیت افراد در قبال محل زندگی خود (م ۷) مسئولیت افراد در قبال جامعه (م ۹) کمک به تربیت نیروی کار متعهد (م ۹)
	گسترش سواد سیاسی جامعه	ارتقاء دانش سیاسی افراد برای نقش آفرینی مطلوب در مشارکت های سیاسی (م ۱) فهم تحلیل مسائل سیاسی (م ۱۰) ارتقاء دانش سیاسی افراد جامعه (م ۶) آشنا سازی مردم با حقوق سیاسی خود (م ۷) ارتقاء سطح آگاهی و علمی تخصصی عمومی در استان (م ۸)
	گسترش مشارکت مردمی	تولید محتوا در خصوص مشارکت چند بعدی مردم در جامعه (م ۱) آموزش شهروندان (م ۲) کمک به گسترش اجتماعی (م ۳) تقویت ارتباط متقابل حاکمیت و مردم (م ۶) کمک به شناخت مشکلات، مسائل و نگرانی های مردم (م ۶) ارتقاء مشارکت پذیری افراد در جامعه (م ۹)
فرهنگی و آموزشی	اصلاح نظام ارزشی	کمک به آزادی از قید و بندهای تصنعی در جامعه (م ۱) ایفای نقش پیام دهنده فرهنگی (م ۱۰) اطلاعات دانشی فرهنگی مناسب با بافت منطقه (م ۳) تعدیل نگرش افراد به خصوص نخبگان (م ۵) تغییر نظام ارزشی افراد (م ۵) تغییر و اصلاح نگرش ها (م ۸) اصلاح فرهنگی (م ۸) تقویت هنجارهای مثبت در جامعه (م ۹) گسترش فرهنگ کار و تلاش در جامعه (م ۱۰)
	یادگیری پایدار	تقویت مهارت های یاددهی و یادگیری شهروندان (م ۱) ارتقاء میزان مطالعه در جامعه (م ۱)

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه
		ارتقاء مهارت‌های خود یادگیری افراد (م ۱۰) کمک به یادگیری بادوام در جامعه (م ۲) کمک به ایجاد نظام آموزشی و فنی قوی در کشور (م ۳) تربیت انسان یادگیرنده (م ۵) کمک به تربیت مسئولان با دانش و با نگاه استراتژیک (م ۵) تقویت مطالعه در بین اقشار مختلف جامعه (م ۶) تقویت نیروی انسانی استان (م ۸) تقویت علم و دانش (م ۷) پرورش قابلیت‌های انسانی (م ۹)
	توسعه ارزش‌ها	توسعه ارزش‌های تک‌بعدی (م ۱) توسعه ارزش‌های چندبعدی (م ۱) شکل دهی به باورهای افراد (م ۲) کمک به توسعه ارزش‌های فرهنگی استان خوزستان (م ۳) کمک به ارتقاء جایگاه دانش در بین افراد جامعه (م ۵) توسعه مشارکت اجتماعی (م ۹)
	گسترش دانش و اطلاعات	دسترسی بهتر مردم به دانش (م ۱) رشد حرفه‌ای کتابداران جهت نقش آفرینی به‌عنوان مروج دانش (م ۱۰) عمومی سازی دانش در سطح جامعه (م ۴) بسط نظام دانشی در جامعه (م ۳) تأمین منابع اطلاعاتی جهت تکمیل برنامه‌های آموزشی (م ۳) ایجاد شبکه منابع اشتراکی بین سازمان‌ها و کتابخانه‌های دانشگاهی (م ۴) کمک به ارتقاء مهارت‌های مطالعه‌ای دانشجویان (م ۵) ایجاد انگیزه برای جستجوی منابع اطلاعاتی (م ۶) ایجاد ارتباط متقابل با خواننده (م ۶) ایجاد کانال‌های مختلف ارتباطی بین کتابخانه و جامعه (م ۸) تقویت علمی تخصصی خود دانشجویان و اساتید (م ۸) ارتقاء سطح دانش و آگاهی مدیران استان (م ۸)
	سهولت دسترسی به دانش	مجازی سازی منابع اطلاعاتی (م ۱) ایفای نقش تأمین کننده منابع اطلاعاتی مورد نیاز با استفاده از فناوری (م ۳) ایجاد منابع اطلاعاتی الکترونیکی منطبق بر نیازهای متفاوت کاربران (م ۶) سرمایه گذاری را برای جمع آوری کتاب و مجلات علمی و روز (م ۶) ایجاد دسترسی آسان به منابع اطلاعاتی کتابخانه‌ها (م ۶) ارتباط دوسویه بین کارشناسان سیاسی، اقتصادی، فنی، مهندسی، ریاضی و با کتابخانه (م ۷) تجهیز کتابخانه‌ها به مدارک علمی مرتبط با استان (م ۸)
	ترویج تفکر گرائی در جامعه	گسترش توان فکر کردن جامعه (م ۱۰) بهره‌گیری از توان فکری کتابداران برای ارائه خدمات بهتر به کاربران (م ۱) معرفی دانش و توانمندی داخلی و خارجی برای جوانان و فعالان (م ۶) کمک به رشد سطح آگاهی و دانش در استان (م ۸)
	مطالبه‌گری	گسترش انتقاد سازنده و نقدپذیری در جامعه (م ۱) ایفای نقش نقد فرهنگی در جامعه (م ۱) توسعه پرسشگری در جامعه (م ۲)
اقتصادی	مصرف بهینه منابع	تأمین منابع اطلاعاتی مرتبط با الگوهای مصرفی مناسب (م ۱۰)

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه
		کمک به اصلاح رفتار مصرفی (م ۵)
		اشاعه دانش اقتصاد و تجارت به مردم (م ۷)
		کمک به هدایت پژوهش‌ها به سمت پژوهش‌های تولیدی (م ۳)
		اشاعه توجه به کمیابی منابع در استان (م ۲)
	کمک به رشد اقتصاد بومی منطقه	تهیه و تدارک منابع اطلاعاتی در خصوص پتانسیل‌های استانی (م ۷)
		اشاعه ظرفیت‌های گردشگری استان (م ۸)
		توجه به بحران ریزگردها (م ۱)
		مشارکت در آگاهی‌بخشی در خصوص بلایای طبیعی مانند سیل (م ۱۰)
		کمک به خدمت‌گیری طبیعت براساس دانش (م ۵)
	بحران محیط زیست	اشاعه توجه به بحران ریزگردها (م ۷)
		ترویج استفاده از فناوری‌های پاک (م ۸)
		توجه به منابع کمیاب استانی (م ۲)
		حمایت از منابع تجدیدناپذیر (م ۶)
		برنامه‌های حمایتی از کارون (م ۱)
	مدیریت منابع آب	آگاهی‌بخشی در خصوص آلودگی منابع آب (م ۲)
محیطی		تهیه و تدارک منابع در خصوص اهمیت زیست موجودات دیگر (م ۹)
	حمایت از حیوانات	نشر اطلاعات در خصوص احترام به زندگی سایر مخلوقات (م ۱۰)
		آگاهی‌بخشی در خصوص بیماری‌های غیرواگیر (م ۱۰)
		ارائه اطلاعات به مادران در خانه‌های بهداشت (م ۱)
	تقویت بهداشت فردی	توسعه بهداشت افراد در جامعه (م ۲)
		کمک به آگاهی‌بخشی در خصوص رعایت بهداشت فردی و شیوه‌های آن (م ۸)
		آگاهی‌بخشی در خصوص بیماری‌های واگیردار (م ۱۰)
	تقویت بهداشت محیطی	کمک به ارتقاء سلامت عمومی جامعه (م ۲)
		اشاعه اطلاعات بهداشت محیطی در استان (م ۷)

بنابراین در ادامه با توجه به جدول ۲ به پرسش پژوهش نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار منطقه خوزستان پاسخ داده شده است.

منطبق با نتایج مندرج در جدول فوق در زمینه نقش اجتماعی کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار مفاهیمی چون گسترش عدالت اجتماعی، ارتقاء یادگیری شهروندی، ایجاد اندیشه فکری، تقویت بنیان نهادهای اجتماعی، تقویت بنیان خانوادگی، گسترش آداب و فرهنگ شهرنشینی، انسجام اجتماعی، ارتقاء مسئولیت‌پذیری و گسترش سواد سیاسی جامعه مورد توجه است. در زمینه نقش فرهنگی و آموزشی کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار گسترش مشارکت مردمی؛ اصلاح نظام ارزشی، یادگیری پایدار، توسعه ارزش‌ها، گسترش دانش و اطلاعات، سهولت دسترسی به دانش، ترویج تفکرگرائی در جامعه و مطالبه‌گری استخراج شده است. در خصوص نقش اقتصادی کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار مصرف بهینه منابع و کمک به رشد اقتصاد بومی منطقه مورد نظر مصاحبه‌شونده‌ها بوده است و در آخر در زمینه نقش محیطی کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار کمک به توجه به بحران محیط زیست در استان، مدیریت منابع آب، حمایت از حیوانات، تقویت بهداشت فردی و تقویت بهداشت محیطی مورد توجه بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار استان خوزستان انجام شد. نتایج تحلیل کیفی مصاحبه‌ها و اسناد نشان داد، کتابخانه‌های دانشگاهی در چهار حوزه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی و محیطی می‌توانند در مسیر توسعه پایدار در کنار دانشگاه‌های استان خوزستان نقش آفرینی کنند. در بعد اجتماعی توسعه پایدار استان خوزستان کتابخانه‌های دانشگاهی می‌توانند از طریق شناساندن وظایف شهروندی، افزایش جایگاه عدالت اجتماعی، آداب و فرهنگ اجتماعی نقش مؤثری ایفاء کنند. نتایج این پژوهش با نتایج (Javedani (2012)؛ (Zanganeh (2020)؛ (Ebrahimi et al. (2019)؛ (Faghihimani (2012)؛ (Alshuwaikhat & Abubakar (2010) همسو و هماهنگ است. در راستای توسعه اجتماعی استان خوزستان کتابخانه‌های دانشگاهی خوزستان با ارائه دادن اطلاعات و دانش به کاربران خود، کمک به انجام پژوهش‌های مولد توسط دانشگاه‌های استان، تأمین کردن منابع اطلاعاتی مورد نیاز محققان دانشگاهی و دانشجویان مسیر توسعه و پرورش انسان‌های متعالی در جامعه و توانمند سازی افراد را هموار می‌سازند. از آنجایی که دانشگاه و کتابخانه‌های دانشگاهی، به‌عنوان مهمترین منبع اطلاعات و دانش در استان خوزستان محسوب می‌شوند، لذا خدمات ارائه‌شده در این دانشگاه‌ها باعث ارتقاء مسئولیت افراد در برابر جامعه و محیط، ترویج مسئولیت افراد در قبال محل زندگی خود، مسئولیت افراد در قبال جامعه و کمک به تربیت نیروی کار متعهد برای توسعه پایدار استان خوزستان می‌شود. توسعه اجتماعی را به معنای تأمین رفاه مادی و اجتماعی مطلوب برای یک جامعه در همه سطوح آن تعریف کرده‌اند (Fazeli et al., 2013)؛ بنابراین توسعه اجتماعی افراد می‌تواند علاوه بر تأمین رفاه مالی باعث مشارکت آگاهانه افراد در حوزه سیاست و مشارکت مدنی افراد شود و انتخاب آگاهانه و اصلح می‌تواند یکی از مؤلفه‌های توسعه پایدار در استان خوزستان باشد.

براساس نتایج پژوهش بعد فرهنگی و آموزشی توسعه پایدار در کتابخانه‌های دانشگاهی شامل گسترش مشارکت مردمی، اصلاح نظام ارزشی، یادگیری پایدار، توسعه ارزش‌ها، گسترش دانش و اطلاعات، سهولت دسترسی به دانش، ترویج تفکرگرائی در جامعه و مطالبه‌گری می‌شود. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش (Berchin et al. (2021)؛ (Bawack (2018) و (Ebrahimi et al. (2019) مبنی بر نقش آموزش افراد در توسعه پایدار جوامع همسو و هماهنگ است. کتابخانه‌های دانشگاهی می‌توانند از طریق ارائه خدمات مطلوب نقش بی‌بدیلی در تقویت مهارت‌های یاددهی و یادگیری شهروندان دارند. آموزش و یادگیری می‌تواند نقش مهمی در تحول جوامع داشته باشد (Karimzadeh, 2018) و از این منظر می‌توان گفت استان خوزستان برای قدم نهادن در توسعه پایدار و بهبود مشخصه‌های اقتصادی، محیطی و اجتماعی خود نیازمند آموزش و آگاهی بخشی به افراد جامعه است. در این راستا دانشگاه‌های واقع در استان خوزستان باید اهداف، راهبردها، سیاست‌ها، ساختارها، برنامه‌ها و روش‌های خود را با اهداف توسعه پایدار استان هماهنگ نمایند. یادگیری و آموزش شهروندان می‌تواند توسعه پایدار برای استان به همراه داشته باشد و بسیاری از چالش‌های موجود در استان را حل و فصل کند. کتابخانه‌های دانشگاهی استان خوزستان می‌توانند با فراهم کردن امکان دسترسی به اطلاعات مرتبط، ارائه آموزش برای آحاد مردم و پژوهشگران، آموزش مهارت‌های ارتباطی، سواد اطلاعاتی و خواندن نقش بسزایی در یادگیری توسعه پایدار استان داشته باشد. در واقع کتابخانه‌های دانشگاهی با فراهم آوری بستر لازم، باعث ارتقاء مهارت‌های خودیادگیری دانشجویان و اساتید و تقویت علم و دانش همچنین کمک به تقویت مهارت‌های یاددهی و یادگیری شهروندان خواهد شد. در فرایند رشد و توسعه جوامع عنصر دانش و اطلاعات یکی از عناصر مهمی است که می‌تواند در دستیابی افراد به توسعه پایدار نقش به‌سزایی ایفاء نماید (Rezaei et al., 2014)؛ بنابراین کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در استان خوزستان با تولید دانش و فراهم آوری و سازماندهی و اشاعه اطلاعات از توان و قابلیت بالایی برای کمک به توسعه پایدار

برخوردار هستند و در سهولت دسترسی به دانش در همه‌ی شرایط می‌تواند مؤثر واقع شود. کتابخانه‌های دانشگاهی می‌توانند منابع اطلاعاتی مورد نیاز محققان را با استفاده از فناوری به صورت گسترده و بدون محدودیت تأمین کنند و منابع اطلاعاتی الکترونیکی منطبق بر نیازهای متفاوت کاربران را فراهم کنند. این قبیل اقدامات می‌تواند منجر به گردش سریع اطلاعات در جامعه شود و اطلاعات لازم را برای توسعه پایدار فراهم کند.

براساس یافته‌های پژوهش در بعد اقتصادی توسعه پایدار می‌توان مصرف بهینه منابع و کمک به رشد اقتصادی منطقه را مورد توجه قرار داد. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج این پژوهش (Karimzadeh (2018 همسو می‌باشد. تأمین منابع اطلاعاتی مرتبط با الگوهای مصرفی مناسب برای افراد و اشاعه آن در سطح جامعه خوزستان می‌تواند به اصلاح رفتار مصرفی مردم منجر شود. توسعه پایدار در سطح کلان استان خوزستان نیازمند توجه به رشد دانش اقتصاد و تجارت تک تک افراد جامعه خوزستان است به طوری که افراد با رشد سواد اقتصادی مدیریت بهینه‌ای از زندگی خود را خواهند داشت و در استانی که از نظر اعتبارات دولتی در رتبه‌های پایینی قرار دارد و بحران‌های طبیعی زیادی را متحمل می‌شود و تابع آن هزینه‌های زیادی که مردم تحمیل می‌شود این دانش اقتصادی می‌تواند راه گشا باشد. ایجاد زیرساخت‌های مناسب و لازم کتابخانه‌های دانشگاهی نقش مهمی را در کمک به هدایت پژوهش‌ها به سمت پژوهش‌های تولیدی می‌تواند ایفاء نماید. همچنین کتابخانه‌ها دانشگاهی با اشاعه اطلاعات در خصوص ظرفیت‌های بوم‌گردی و گردشگری استان می‌توانند به رشد این صنعت در استان کمک کنند.

توجه به بعد محیط زیست توسعه پایدار شاید یکی از مهمترین خواسته‌های مردم استان خوزستان است. این استان در سال‌های اخیر با بحران‌های فزاینده گرد و خاک، بیماری‌های همه‌گیر، از بین رفتن تالاب‌ها و آلودگی آب‌های سطحی روبرو بوده است و از این رو توجه بحران محیط زیست، مدیریت منابع آب، حمایت از حیوانات، تقویت بهداشت فردی و تقویت بهداشت محیطی برای این استان از اهمیت فوق العاده ویژه‌ای برخوردار است. در این راستا می‌توان از ظرفیت کتابخانه‌های دانشگاهی می‌توان برای مشارکت در آگاهی‌بخشی و ارائه منابع اطلاعاتی در خصوص بلایای طبیعی مانند سیل و یا ترویج استفاده از فناوری‌های پاک استفاده کرد. در پژوهش‌های انجام‌شده توسط (Alshuwaikhat & Abubakar(2010؛ Karimzadeh (2018 و Zangeneh (2020 بر نقش دانشگاه‌ها و کتابخانه‌ها در توسعه پایدار زیست محیطی مناطق تأکید شده است. در استان خوزستان و به خصوص در شهرهای اهواز و خرمشهر و آبادان خطرات و معضلات شهری پیچیده و ناپایداری مانند آلودگی آبی، آلودگی هوا، ناسالم بودن آب آشامیدنی، نبود سیستم کارآمد جهت جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب، آلوده شدن خاک به مواد شیمیایی، انباشته شدن مواد زائد جامد، فرسایش خاک و آلودگی هوا به خاطر فعالیت صنایع بزرگ و سنگین در حوزه نفت و گاز و فولاد لزوم توجه به توسعه پایدار زیست محیطی بیش از جاهای دیگر کشور احساس می‌شود و حل و فصل این معضلات نیازمند کار کارشناسی و علمی است از این رو کتابخانه‌های دانشگاهی می‌توانند منابع اطلاعاتی لازم برای پژوهش را در اختیار اساتید و دانشجویان و به طور کلی محققان قرار دهند.

در یک جمع‌بندی می‌توان گفت عنصر اطلاعات در حیطه توسعه پایدار بسیار مهم است به نحوی که توسعه پایدار نیازمند ارائه و دسترسی به اطلاعات دقیق و مستند می‌باشد. کتابخانه‌های دانشگاهی در استان خوزستان جایگاه اطلاعاتی و فنی مناسبی دارند که این ظرفیت می‌تواند در توسعه پایدار مؤثر واقع شود. توسعه پایدار استان خوزستان نیازمند توجه کلیه سازمان‌ها و نهادهای حاکمیتی است و در این بین کتابخانه‌های دانشگاهی با افزایش علم و آگاهی افراد در خصوص راه‌ها و شیوه‌های ارتقاء رفاه اجتماعی و مالی افراد، محافظت از محیط زیست و ارتقاء بهداشت محیطی و فردی می‌توانند نقش کلیدی در توسعه پایدار استان داشته باشند.

پیشنهادات پژوهش

- ✓ بروزرسانی سیستم‌های کتابخانه‌های دانشگاهی، داشتن اینترنت پرسرعت و بروزرسانی پایگاه‌های اطلاعاتی
- ✓ استفاده از کتابداران متخصص و برگزاری دوره‌های آموزشی برای افزایش اطلاعات و به‌روز کردن کتابداران
- ✓ تعیین هدفمند نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار در بودجه کشور
- ✓ افزایش دسترسی بیشتر به منابع کتابخانه‌ها چه به صورت حضوری با افزایش ساعت باز بودن کتابخانه‌ها و چه به صورت آنلاین
- ✓ سمت و سو دادن به پژوهش‌ها با توجه به نیاز مردم و جامعه
- ✓ تعریف کردن ساعت درسی و مطالعه در کتابخانه‌ها از ابتدای تحصیل دانش‌آموزان و تبدیل کردن کتابخانه‌ها به جز جدایی‌ناپذیر مدارس و دانشگاه‌ها

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

References

- Alshuwaikhat, H., & Abubakar, I. (2010). An integrated approach to achieving campus sustainability: Assessment of the current campus environmental management practices. *Journal of Cleaner Production*, 16(16), 1777–1785. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2007.12.002>
- Anyim, W. O. (2021). Sustainable development goal on quality education: A review of e-learning resources and pedagogy in the university system. *Library Philosophy and Practice*, (e-journal), 5578. <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/5578/>
- Bawack, R. (2018). Academic libraries in Cameroon: The gateway to achieving sustainable development goals. *Library Philosophy and Practice*. Retrieved from <https://events.aflia.net/event/7/contributions/40/attachments/14/15/Bawack.pdf>
- Berchin, I. I., de Aguiar Dutra, A. R., & Guerra, J. B. S. O. D. A. (2021). How do higher education institutions promote sustainable development? A literature review. *Sustainable Development*, 29(6), 1204–1222. <https://doi.org/10.1002/sd.2219>
- Beutelspacher, L., & Meschede, C. (2020). Libraries as promoters of environmental sustainability: Collections, tools and events. *IFLA journal*, 46(4), 347–358. <https://doi.org/10.1177/0340035220912513>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp0630a>
- Ebrahimi, A., Habib, F., & Etesam, I. (2019). Assessing the impact of Islamic Azad University of Sari on sustainable developments of the surrounding areas. *Hoviate Shahr*, 13(37), 19–32. <https://ensani.ir/file/download/article/1650095399-10520-98-284.pdf> [In Persian]
- Eghdami Moghadam, S. (2016). Studying the components of sustainable development in the theoretical textbooks of first-secondary education using the Shannon entropy method (Master's thesis). Shahid Rajaei University of Education, College of Human Sciences. [In Persian]
- Esad, B., & Sidik, L. (2011). *Education for sustainable development Bosnia and Herzegovina: Research report*. This report has been prepared by proMENTE social research. <https://www.promente.org/IPA-ESdPI-green-en.pdf>

- Faghihimani, M. (2012). *A systemic approach for measuring environmental sustainability at higher education institutions: A case study of the University of Oslo*. University of Oslo. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/35494>
- Fazeli, M., Fatahi, S., & Zanjan Rafiei, S. N. (2013). Social development, indicators and status of Iran in the world. *Journal of Socio-Cultural Development Studies*, 2(1), 159-182. https://journals.sabz.ac.ir/scds/browse.php?a_id=65&sid=1&slc_lang=fa [In Persian]
- Goldin, I., & Winters, A. (2001). *Economics of sustainable development* (G. R. Azad & A. R. Roknoddin Eftekhari, Trans.). Tehran: Commercial Publishing Company. [In Persian]
- Goodarzi, M. (1999). Sustainable development of terrestrial resources: The case study of the dam. *Journal of Scientific Science*, (30). [In Persian]
- Jankowska, M. A., & Marcum, J. W. (2010). Sustainability challenge for academic libraries: Planning for the future. *College and Research Libraries*. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/283144976>
- Javedani, H. (2012). The productive role of university in sustainable development through producing social capital. *Journal of Iran Cultural Research*, 6(1), 55-80. [In Persian]
- KarimZadeh, K. (2018). Education and sustainable development. In *Proceedings of the Seventh National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies*. Tehran: Center of Solutions to Achieve Sustainable Development - The Higher Education Institution. [In Persian]
- Khalid, A., Malik, G. F., & Mahmood, K. (2021). Sustainable development challenges in libraries: A systematic literature review (2000-2020). *The Journal of Academic Librarianship*, 47(3), 102347. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2021.102347>
- Lilian Atta-Obeng & Perpetua S. Dadzie (2020): Promoting Sustainable Development Goal 4: The Role of Academic Libraries in Ghana, *International Information & Library Review*, DOI: [10.1080/10572317.2019.1675445](https://doi.org/10.1080/10572317.2019.1675445)
- Manolis, E. N., & Manoli, E. N. (2020). Raising awareness of the Sustainable Development Goals through ecological projects in higher education. *Journal of Cleaner Production*, 123, 614. <https://doi.org/10.1080/10572317.2019.1675445>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1423956>
- Pakbaz, Z. (2019). Strategic planning analysis of universities based on sustainable development components (Master's thesis). Alzahra University, Faculty of Educational and Psychology. [In Persian]
- Qorbani, M., Babolhavaeji, F., & NooshinFard, F. (2018). Sustainable management indicators for green libraries. *Journal of Library National Studies and Information Organization*, 28(1), 67-67. <https://ensani.ir/file/download/article/20180114082345-9556-253.pdf> [In Persian]
- Rezaei Pandari, A. (2019). Designing a framework for sustainable development policy making by ISM-IPA approach. *Majlis and Rahbord*, 27(101), 223-242. https://nashr.majles.ir/article_362.html [In Persian]
- Rezaei, M., Liyaqati, H., & Mostafavi, H. (2013). Environmental education and sustainable development. In *Proceedings of the First National Conference on Environmental Education*. Tehran: Environmental Organization Publications. [In Persian]
- Rezaei, N., Amiri, M. R., & VakiliMofrad, H. (2014). Role of academic libraries in sustainable development of medical education: A case study. *The Quarterly Journal of Studies and Development of the University of Medical Sciences Shahid Sadooqi Yazd*, 9(13), 1-12. [In Persian]

- SadatHoseini Janbazi, F., & Biglari, M. (2017). The role of public libraries in sustainable development (case example: Sabzevar city). In *Proceedings of the First International Conference and the Third National Conference of Architecture and Sustainable Urban Landscape*. Tehran. <https://civilica.com/doc/519145/> [In Persian]
- Tans, E. D. (2017). Sustainable academic libraries: A campus partnership at Michigan State University. In W. Leal Filho et al. (Eds.), *Handbook of theory and practice of sustainable development in higher education* (pp. 95–106). World Sustainability Series. https://doi.org/10.1007/978-3-319-47895-1_6
- Zangeneh, S. (2020). Moving towards green libraries and sustainable development: Case study of Kermanshah public libraries. *Journal of Knowledge Retrieval and Semantic Systems*, 7(23), 88–112. <https://doi.org/10.22054/jks.2020.50050.1270> [In Persian]

Copyrights

© 2024, by the authors. Licensee SCU, Ahvaz, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)